

SCHNEELOCH (HÓLYUK) EXPEDÍCIÓ

Ausztria, Salzburg tartomány.

Hegység: **Tennengebirge** (2412 m)

Mélység: **-1101 m** (+132 m,-969 m)

Új hossz (2000): 4125 m → 2015-ös hossz: 8566m

Bejárat: 1615 m tszf.

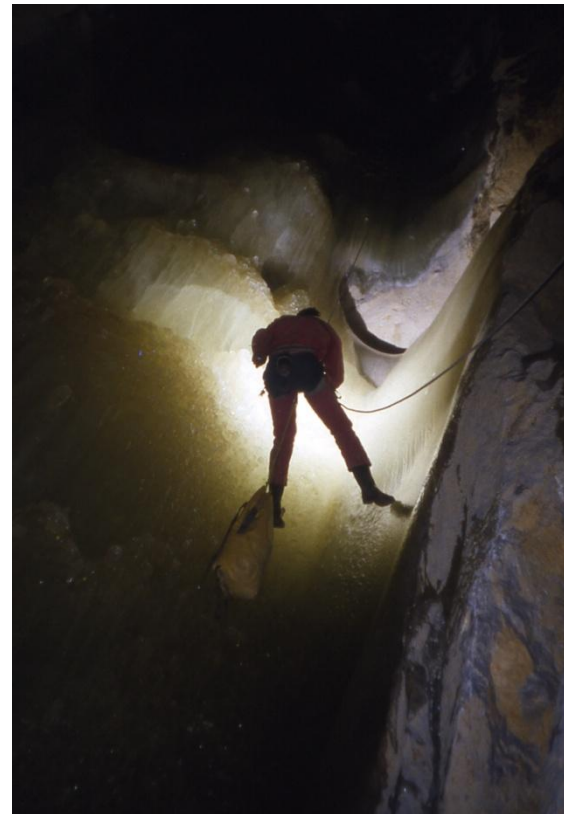
KTSZ:1511-7

Egy sikeres expedícióról számolunk be a szokottnál bővebben, mivel túránk olyan extrémre sikeredett, hogy ha a megpróbáltatásokat előre tudjuk, egy pár Red Bullt beraktunk volna zsákjainkba. Indulásunk február 18-án délután három órakor történt az FTSK klubból. Tavaly novemberben helyszíni szemlét tartottunk a Hólyukban és környékén, mert egy téli expedíciót helyismeret nélkül nem lehet sikeresen véghezvinni. Két dologban megegyezett mindkét túra, az időjárásban (három napig folyamatosan szakadt a hó), és az 1000 m szintkülönbség leküzdésében. Novemberben a barlang felső részét jártuk be, egy 10 órás túrával. Erről egy pár mondatot. A felső járatokat a bejáratától egy akna után balra felmászva, a kötömbök között érjük el. Először egy nagy terembe érünk, az alján egy hoki pályával. A teremből balra lefelé tartva a szifon felé vezető akna (P28) található, jobbra felfelé mászva a Hatalmas-alagutat láthatjuk meg. Ebből a szép csőjáratból kötéll segítségével leereszkedhetünk (P25) a Piknikhülle-ba, amely a barlang legnagyobb terme. A teremből el lehet érní a Knirps-aknákat, ahol még van lehetőség kutatásra. Az alagúton jobbra egy kis jégmászással és kötélbiztosítással bejuthatunk a Páncél-terembe, itt egy kapaszkodókötél berakása után (-20 m) érjük el a Homok-alagút fosszilis járatát, a mennyezeten érdekes képződmények lógnak. További omladékmászások után beérünk a Schneeloch legmagasabb pontjára, +132 m-re. Ezzel a túraleírással a novemberi akciónk végéhez is értünk, a következő leírás egy feltárással fog kezdődni és egy végponti túra lesz a befejezése, lássuk sorjában az eseményeket. Engedélyünket valószínűleg személyes ismeretségünknek, és nem utolsó sorban Malackának, a levelezés nagy mesterének köszönhetjük. 15 fős csapatunkból a szobatik 12 szombat délelőtt indult fel a hegyre, miután Ákos négy kerék-meghajtásos kocsiját kimentettük a hó fogságából. A személyes felszerelésen kívül 6 db beget kellett felvinnünk, törekedtünk a 9mm-es kötéll használatára a súlya miatt. **A Tengersizem sportbolt a jól bevált Mammut kötéll szponzorálta a túránkat.** Öt óra felé értünk fel a hegy meredekebb részére, itt már a hó magassága is akkora volt, hogy az elől taposónak a haladás érdekében le kellett vennie a zsákját. A csapat többi része felváltva vitte a plusz zsákot a hóesésben. A célhoz közeledve a hegy is emelkedett, vele együtt a hó magassága, az első ember mellig érő hóban "haladva" nyomta felfelé, innen már a második embernek is zsák nélkül kellett mennie, mert csak így lett használható a nyom.

Este fél nyolcra értünk fel egy kis házba, itt aludtunk, kint persze egész éjszaka ömlött a hó. Másnap hat fő plusz egy nyomtaposó (nem kereső) indult a bejárat meghódítására, ez a 800 m-es távolság két és fél órát vett igénybe a beszerelőknek. Végre szombaton délután elindulhattak a mélybe, legalábbis ezt hitték. A szádában egy jégfüggönyben lévő szűk hasadékon átbújva csúsztak le azon a hólejtőn, amiből novemberben még semmi sem volt. Óriási huzatban haladtak tovább az első aknáig (P15). Ezen leérve, előttük egy jéghegy baloldalában aknabeszállás látható. Ligeti Marcink hanyag eleganciával és két beggel geofizikai méréseket végzett, miszerint csúszik-e a jég? Társai megjegyezték, inkább szerelje be az aknát, mint hogy beleessen. Ezt el is kezdve, nagyon kezdte furcsállani, hogy a 28-as akna után nincs járat, pedig a térképen így szerepel. 13 db kikötés egy aknában, már tudta, hogy nem a végpont felé vezető úton van. De akkor ez az óriási akna miért nincs a térképen, a bejáratától tíz percre? Ilyeneken járt az eszük, mikor is felülről megérkezett a második társaság, nagy köveket szórva lefelé, hogy tudják a többiek, itt vagyunk. Csóka bivakos begét is már jó ideje hallottuk az aknában zuhanni. Leérkezése után komoly veszélybe került a társaság a pálinka-felhő miatt. Csóka begében ott figyelt fél liter pálinka, de már a lelkét is teljesen elpárologtatta abból a repedt palackból, amiben tárolva volt. Gyors tanácskozás után úgy döntöttünk, hogy a hoki pálya mellett fogunk aludni és másnap visszajövünk, hogy ígéretes feltárásunkat folytathassuk. Lefekvés előtt rájöttünk, hogy a barlang feltárói miért nem ismerték ezt a szakadékot, amit a jég nagysága változhatott meg jelentősen és ennek következtében az akna nyílása kiolvadt. Érdekes volt hát hozni a térképező felszerelést.

Másnap hat fővel elindultunk a nagy aknáunkat és az utána következő részeket térképezni. A többiek a felső ágat járták be. Leó rajzolta a szelvényeket én meg leolvastam a Hilti lézeres mérőműszer adatait nittől-nittig. Az akna alján már alig vártuk, hogy összeadjuk a mért adatokat és megtudjuk a mélységet. Az eredmény, ereszkedő gépet melengettető lett: **185 m**-es gyönyörű szép jeges akna, átlag 6-8m-es átmérővel és oldal ablakkal.

A Pálesz-akna bejárata

Az alap jókedvünk már megvolt, így folytattuk a nittfúrást a következő (P10) aknában. Utána egy kis bontást kellett véghezvinni, kb. öt percest, és máris becsúszhattál a nagy huzattal rendelkező új részbe. Egy termet elhagyva vártuk a beszerelő csapatot, hogy végezzen a következő nagyobb aknában (P23) a kiépítésével. Kisebb meanderbe érünk be, erőteljes lejtése van, a végén ez is aknába megy át (P10). Letörésünk egy meandert vág ketté, de most sajnos nincs tovább leszakadás, csak szűk meander.

Marci és Dénes egy szolid mozdulattal slószukat lekapják, és máris fejest ugranak a szűkületbe, de sajnos 20 m után vissza kell térniük. A térképezés itt ért véget, evvel együtt előkerülnek a végpont hedonok. -260 m mélyen vagyunk a nagy akna tetejéhez képest, egy kis hasadékból olyan dolog folydogál, amit még a túrán energiafelhasználás nélkül még nem láthattunk. Igen ez a víz. Expedíciónk durvaságát ez adta a barlangban, kb. 300 m-ig a lyuk jegesen száraz volt. Felfelé menet a 23-as aknában egy oldalablakot bejárt Leónk, 40 m után szűkült el. Bivakunkba visszatérve a társaságot épp licitáláson kaptuk, miszerint hány fok van a hálóteremben. Csóka közölte, hogy -5 foknál hazamegy, mások kijelentették, hogy -4,5 foknál máris indulnak. A végén mindenki maradt, mert a hőmérős óra -4,3 foknál megállt, de azért mi tovább álmodoztunk a meleg fürdőről. Ezután elképzeltük, hogy folyt a vízgyűjtés. Károllyal és Emillel begekkel felszerelve indultunk jégért, amelyből nem volt hiány. A főzők csak úgy működtek, hogy egy másikkal a gázpalack alját felhevítették, mert különben használhatatlan volt. Tanulság: a téli túrára kétszer annyi gázt kell vinni, mint egy nyárirra.

Végponti túra leírás

Az a reggel is úgy kezdődött, mint a többi. Zoom-fénynél dideregve elhagyjuk a hálósákokat, életet lehelünk a főzőbe, és fölteszünk rá egy másikat. Az hamarosan kellően bemelegszik, az ember jégdarabokat dobál az edénybe, és amíg olvadozik, aktív ugrándozással bemelegíthető a láb is. A vízben a filter előtt a tartályok kerülnek felengedésre; fagyottan nemigen jár a pumpa... Nyögvenyelősen szedelőzködünk. Megbeszéljük a programot. Ma lehatolunk -450 méterre, a Polski-bivakba. Az ehhez szükséges köteleket a tegnapi érkezett alakulat szereli ki a tegnapi felmért új részből. Ezalatt a bivakig beszerelő szakasz ellátogat a barlang felső részeibe, majd begelés után indul le. A második csapat 12 órával később startol bivakosucc nélkül, és 450-en nem állnak meg, pihenés nélkül szerelnek tovább a végpontig. A Polskiba visszatérve bebivakolják magukat az éppen fölkelő első csapat hálósákaiba, és addig pihennek, amíg azok kiszerelelik a végpontot. Ismét melegváltás, a kettes alakulat néhány beggel kikotródik a barlangból, a többiek pedig rápihennek a kiszerelésre. Péntek hajnalra kiér mindenki. A felső szakaszok bejárása könnyű, másfél órás túra. A szépséget a helyenként hatalmasra duzzadó jégtornyok, lefolyások jelentik, egyébként nagy termek váltják egymást omladékos szűkületekkel. Dermesztő a huzat, ami nem fagyott, az poros. Visszatérve összepakoljuk a

végponti köteleket. Hat beg, meg egy fűró, nehezek, mint a disznó, de ha úgy vesszük, végül is nem sok. Még egy tea, egy karbidolás és indulás (Ligety Marci, Szabó Dénes, Kertész Ákos, Hegyi Zoli, Vajdics Pac Andi és SpeLeó alkotja a rohamcsapatot.) Néhány hihetetlenül rozsdás, fagyott nitt, P28, P7. Fantasztikus jégképződmények, egy hokipálya és egy csúszda. De mindjárt a harmadik akna tetejét teljesen befagyva találjuk - több méter jég ült rá. Szerencsénkre Marci és Dénes találnak egy szűk, eltömődött hasadékot, amiből hosszas munka árán kiizzadnak egy televíziót meg egy monitort, szabad az út! Az aknák nagyon eszik a köteleket, a beszerelési vázlat igencsak hiányos, máris kevesebb a kötélünk, mint amennyi szükséges. Ákos visszamászik a bivakba még két húszasért. 150 méteren elérjük a Pornoklamm szűkületét. A nevét könnyű értelmezni: a klamm szorost jelent, annyiban porno, hogy olyan szűk, hogy levetkőzteti az embert, mire átmegy. Közben röpködnek a jókívánások a begekre. Mi, barlangászok, mindannyian tudjuk, hogy van ez. Érdekes, jeges negyvenes akna következik, majd egy harmincas, amit a vázlat nem is jelöl. A barlangot lengyelek kutatták úgy huszonöt éve. Van nekik egy különös népi szokásuk: akna szájába nem telepítenek nittet, egyébként csak minden harmadik szükséges helyre fűrnak, de azt is úgy, hogy az majd' félig kilógjon. Nyilván tiszta rozsdá az egész cucc, a menetfűró nemigen pihen. Sűrűn felhördül a sokat látott Ryobi is, hogy az akna aljától 4 méterre csomón-átszerelés egy kötélgyűrűre, aztán az utolsó másfelet leugrani. Kifele menet majd ágaskodunk. 300-on vagyunk. A túrát a térkép felett tervezgetve a Roboter kanyont gondoltuk a nehéz résznek. De amit itt találtunk, az több mint egy egyszerű geológiai pofátlanság. Ezek a Tennengebirg-be szivárgó karsztvizek katasztrófálisan trehány módon hagyták félbe a meander oldását. A beget néhol szét kell pakolni, hogy átférjen. Csatárláncban, egyenként adogatjuk át a végtagjainkat. A lábam úgy megszorul, hogy három részbe kell szedni, de úgy sem fér át - a felét inkább otthagyjuk. Két és fél óra alatt tesszük meg ezt a száz métert - legalább a hangulatunk víg. A következő ötvenes akna omladékból indul. Olyan tróger a kőzet, hogy a lehelettől is szétreped. Egy nittet azért csak beszúrok, hogy valami legyen, bár a Szentlélek is igencsak asszisztál a kötél tartásában. A Heimstraße vízjárta, széles, vad meanderébe ereszkedünk be. Tipikusan az a fajta, amiben minden lépés és fogás lejt, rossz helyen van, illetve nincs is, és minden tócsa túl mély. A fal viszont nagyon szép; a vastól rozsdavörös, töredezett kőzetbe gyönyörű, matt fényű hullámokat formált a víz. A kötélünk viszont elfogyott. A sár alatt, vízben itt-ott fellelhető néhány 20 éves lengyel vitorlaskötél-foszladékból csomózott szakadvánnyal beépítjük a következő két lemásztást - a vázlat itt is mást jelöl. A Polski-bivakot észre sem vesszük, túlmegyünk rajta. Szerencse, mert valami hihetetlen igénytelen függőágyas sárdagasztó, bár az egyetlen árvízmentes hely. 500-on viszont találunk egy lakályos kis termecskét. Csendesen csordogál a víz a falról, apró kézmosótócsa a sarokban, kicsit odébb sima, mosott sóder az ágyunk. Két-három fok lehet, nyolccal melegebb, mint a fönti bivakban. Gyorsan ütünk valami silót, aztán rástartolunk a hálószákokra. Valamikor befut Bullterrier és daliás csapata (Rádi Károly és Bivakkirály Ferike), néhány keresetlen szóval megemlékeznek a Roboterről, aztán elnyeli őket a sötétség, folytatják a szerelést lefelé. Nyolcszázig futotta a kötélük és a lelkesedésük. A horizontális pózok minden lehetséges változatát kimerítve, 16-18 órás hentergés után örömmel válunk el hálószákjainktól. A Klap-klap meander és a Galeria Dolce Vita járata vezet tovább lefelé. Tágas, széles meander rohanó vízfolyással, igazi öröm benne haladni, mászni. Mint ilyen, talán az első az egész barlangban. Közben tovább gyűjtjük a kötélcafátokat, még szükség lehet rájuk. A Today Night Fever Saal egy nagy terem, - a távoli vízmorajlás és a sötét tónusú falak sajátos, nyomott hangulatát árasztja. Néhány méter fölmászás - dübörög a huzat -, egy hasalás a híg sárban és kezdődik a találó nevű Vanilia-Schokolade látványos aknasora. Egyetlen hatalmas légtérben kis ereszkedések egymásutánja vízesésben, mely egy hatalmas, tetejenincs kürtő aljába vezet. Kicsit odébb bokáig járunk a falakról lefolyt csokoládéban, de 2 méter magasan éles, egyenes határ - fölötte a fal vanília-pudinggal van kikelve. Nagyon képszerű. 800-on egy határeset mellszorító és az utolsó ereszkedés; eddig futotta a beszerelőknak a kötél. Hosszabb omladékban tekergés következik, majd beérünk a szifon-zónába. Még 80-100 méter van hátra a végpontig, de a falakon látszik, hogy árvízkor idáig gyakran megtelik a barlang. Három méter átmérőjű, fekete, zsiros fényben csillogó, hullámosra mosott csőben haladunk. A barlang legmegkapóbb részében járunk, bár most csontszáraz, érezhető az áradó víz vad, dübörgő ereje. Az egyik emelkedő folyosószakasz alján rengeteg, teljesen simára csiszolt kőfocilabda gyűlt össze. Lépteink keltette éles csattogásukat fülsértővé visszhangosítják fel a falak. Szűkös kötélcafát-készletünk takarékos bánásmódra kényszerít. A hosszabb-rövidebb ferde ereszkedésekből Marci mindig lehozza a kötelet. Kell is, mert az utolsó 10 méter nem mászható. A szifon csendes, sejtelmesen zöld, titokzatos vízébe mélyen belelátni. 1101 méter - besúruk a rituális végpontszalonnát végpont-mustárral. Idővel, energiával jól állunk. Hogy a Bivakkirályok tudjanak értelmesen pihenni, megpróbáljuk a túrát 12 órára kihúzni. Különösebb problémát persze nem okoz úton-útfélen megülni. Kifele menet Dénest légitámadás éri. A sisakjáról pattan a combjára a 15 kilós bomba, szegény Derelyefülű keze-lába szanaszéjjel gurul lefele az omladékon. Napokkal később is tenyérynyi lila folt éktelenkedik a találat helyén. Hajszálon múlt a komoly következményekkel járó, súlyos baleset. Bár a vékonydongájúak föl sem veszik, a lapító a hordómellüeket fölfelé megizzasztja. Egyéb közjáték nélkül, kellemesen fölkorzóznak 500-ra. Ott kókadoznak a Bivakkirályok, nemigen ízlik nekik az ébresztő. Az arcuk olyan büszkeséget sugároz, mint a párizsi a vajás kenyéren. Az ecetes uborka blazirtságával felmarkolják a három végponti beget meg a szűrőgépet, és elcsörömpölnek a kijárat irányába.

Alvás után a már ismert járatokon és aknákon crollozunk kifelé. A Roboterben nagy örömeinkre ott várakozik a szűrőgép, a gyertyahuszárok reánk hagyományozták. Láncba állunk, préseljük kifelé a disznókat. A barlangban 300-tól fölfelé egy csepp víz sincs; az overall minden húzásnál tüdőfacsaró porfelhőt lövell ki. Egyébiránt a kiszerelés fennakadás nélkül halad. Frédiék elénk jönnek, segítenek a cipecedésben. Péntek reggel 6 körül megérkezünk a fagyos bejárati bivakba. Összességében a harcos körülmények ellenére sikeres túrát tettünk. Az időközben felmerülő körülményekhez igazított terveink hatékonyak bizonyultak. A vegyes felkészültségű tagok jó összhangban, egymásra aktívan figyelve tették a dolgukat, a két csapat jól időzítette magát. Szombaton reggel jöttünk ki a zombolyból, nagy hóolvadás fogadott minket, lefele menet is megszenvedtünk, majdnem minden lépésnél beszakadtunk a hóba. Ez volt a hetedik 1000 m mély barlang, amit magyarok jártak be.

Egy-két beszélés a túra alatt:

A Pornóklamm-ban nem csak a slószodat kell levenned, de még a lelkedet is otthagyd (Bulldög).

Schneeloch a jeges legjobb!!! (Dénes).

Soha többé nem nézek ezres barlang térképére!!! (Bulldög).

A fűrőgépet nyomja, mint a süket a kőzetbe, ja be kéne indítani (-800 m környékén, Károly).

Ha nem lett volna váltott bivak, akkor annyi nekünk (Leó).

De jó lenne, ha itt lenne egy hűtőszekrény hősugárzónak (Ferikécske).

-450-re lemenni sima ügy, 10 perc (Marci).

Az expedíció résztvevői:

Borszák Veronka, Susztek Andrea, Vajdics Andrea, Boldogh Tamás, Emil, Hegyi Zoli, Kertész Ákos, Kovács András, Kovács Ferike, Ligeti Márton, Szabó Dénes, Szabó Lénárd, Rádi Károly, Varjassy György, Zsolyomi Zsolt.

Szabó Lénárd (Leó) és Zsolyomi Zsolt (Frédi)